

AB „VIAMATIKA“ TARPTAUTINIŲ SANKCIJŲ ĮGYVENDINIMO IR KONTROLĖS POLITIKA**1. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1.1. Akcinės bendrovės „VIAMATIKA“ (toliau – Bendrovė) tarptautinių sankcijų įgyvendinimo politika (toliau – Politika) skirta nustatyti vieningą Bendrovės sankcijų įgyvendinimo modelį, siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesus bei įgyvendinant Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, Europos Sąjungos bendrąją užsienio ir saugumo politiką, prisidedant prie taikos, stabilumo ir teisės viršenybės palaikymo pasaulyje.

1.2. Politika parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gegužės 25 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos Respublikos Tarptautinių sankcijų įstatymo įgyvendinimo“, Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo gairėmis bei kitų kompetentingų institucijų rekomendacijomis.

1.3. Pagrindinės šioje Politikoje vartojamos sąvokos:

1.3.1. **Atsakingas asmuo** – Bendrovės direktoriaus įsakymu paskirtas darbuotojas, atsakingas už Politikos priežiūrą ir įgyvendinimą;

1.3.2. **Aukštos rizikos partneris ir (arba) klientas** – subjektas, kurio rizika turi būti vertinama kaip didelė arba labai didelė pagal kriterijus, detalizuojamus AB „VIAMATIKA“ rizikų valdymo politikoje. Partnerio rizikingumas vertinamas, atsižvelgiant į svarbių aplinkybių visumą, kaip pvz., sąsajos su Lietuvai nedraugiškomis šalimis, nustatytos draudžiamos veikos, įtarimai dėl realaus veiklos vykdymo, galimas dalyvavimas sankcijų apėjimo schemose, tarptautinių sankcijų atitikties rizikos ir kiti;

1.3.3. **Bendrovė** – AB „VIAMATIKA“, juridinio asmens kodas 120721845;

1.3.4. **Pažeidimas** – Bendrovėje galimai rengiama, daroma ar padaryta nusikalstama veika, administracinis nusižengimas, darbo pareigų pažeidimas, taip pat šiurkštus privalomų profesinės etikos normų ar Bendrovės vidaus teisės aktų, susijusių su sankcijų taikymu, pažeidimas, mėginimas nuslėpti pažeidimą ar kitas grėsmę viešajam interesui keliantis ar jį pažeidžiantis teisės pažeidimas arba kitas teisės aktų pažeidimas;

1.3.5. **Politika** – AB „VIAMATIKA“ tarptautinių sankcijų įgyvendinimo politika;

1.3.6. **Sandoris** – visų formų Bendrovės sudaromi sandoriai;

1.3.7. **Sankcijos** – Europos Sąjungos teisės aktais, Jungtinių Tautų ir kitų tarptautinių organizacijų, kurių narė yra arba kuriose dalyvauja Lietuvos Respublika, sprendimais, kurie Lietuvos Respublikoje taikomi tiesiogiai arba įgyvendinami Tarptautinių sankcijų įstatymo nustatyta tvarka, nustatytų apribojimų ir įpareigojimų visuma;

1.3.8. **Sankcijų pažeidimo rizika** – tikimybė, kad Bendrovė nesilaikys, išvengs (dalyvaus išvengiant) ir (arba) pažeis (dalyvaus pažeidžiant) Lietuvos Respublikoje įgyvendinamas sankcijas, ar Bendrove bus pasinaudota siekiant apeiti sankcijas;

1.3.9. **Subjektas, kuriam taikoma sankcija** – Valstybė ar jos dalis, teritorija (specialaus statuso zona), fizinis arba juridinis asmuo, bet kokia kita organizacija arba fizinių ar juridinių asmenų grupė ir (ar) organizacijų grupė, kuriems taikomos sankcijos arba Lietuvos Respublikos įstatymais nustatytos ribojamosios priemonės;

1.3.10. **Veiklos partneris ir (arba) klientas** – bet kuris asmuo, iš kurio Bendrovė perka prekes ar paslaugas, reikalingas Bendrovės veiklai, taip pat bet kuris asmuo, kuris sudaro sandorius su Bendrove dėl Bendrovės teikiamų paslaugų.

1.4. Politikoje vartojamos kitos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Jungtinių Tautų Organizacijos, Europos Sąjungos, nacionalinių ar Tarptautinių organizacijų, Tarptautinių sankcijų įstatyme ir Tarptautinių sankcijų įgyvendinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gegužės 25 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo įgyvendinimo“.

1.5. Bendrovės vidaus dokumentai neturi prieštarauti Politikos nuostatomis ir, esant poreikiui, turi būti atnaujinti vadovaujantis šia Politika.

1.6. Politikos nuostatos privalomos ir taikomos visiems Bendrovės darbuotojams. Taip pat Politikos nuostatomis skatinami vadovautis Bendrovės veiklos partneriai ir klientai.

2. TARPTAUTINIŲ SANKCIJŲ ĮGYVENDINIMO TIKSLAI IR PRINCIPAI

2.1. Politikos tikslas – nustatyti principus ir reikalavimus, kuriais vadovaujantis Bendrovė nustato, stebi, vertina ir valdo kylančią riziką, įgyvendina sankcijas ir ribojamąsias priemones, kuriomis siekia palaikyti gerą Bendrovės reputaciją, užtikrinti klientų, veiklos partnerių pasitikėjimą ja ir sukurti sąžiningus santykius su savo klientais ir partneriais.

2.2. Sankcijų įgyvendinimas Bendrovėje yra grindžiamas toliau išvardintais principais, suderintais su Bendrovės strateginiais veiklos tikslais ir vertybėmis:

2.2.1. Vertybių ir nacionalinio saugumo interesų viršenybės principu – Bendrovės vertybės ir Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo politikos interesai yra svarbiausi ir traktuojami kaip aukštesni verslo interesams.

2.2.2. Partnerių patikimumo ir nulinės rizikos tolerancijos principu – Bendrovė bendradarbiauja tik su patikimais partneriais ir klientais, kurie šios Politikos tikslais nėra laikomi nepriimtinos ar aukštos rizikos. Bendrovė santykius palaiko su tais klientais ir partneriais, kurie gerbia Bendrovės sankcijų įgyvendinimo kontrolės principus ir nekelia rizikos jų laikymuisi.

2.2.3. Atsakomybės ir informacijos patikimumo principu – Bendrovė privalo užtikrinti, kad būtų skiriami pakankami ir kokybiški resursai pavestiems sankcijų įgyvendinimo veiksams atlikti. Bendrovės veikloje nuolat stebima, renkama ir visiems sankcijų įgyvendinimo kontrolės procesų dalyviams pagal jų funkcijas atskleidžiama tiksli informacija apie aktualias rizikas, neatitikties atvejus ir bet kokius galimus vidinių ir išorinių teisės aktų pažeidimus bei jų atsiradimo aplinkybes / priežastis.

2.2.4. Atitikties ir atsekamumo principu – vykdant veiklą nuosekliai, Bendrovė vadovaujasi vidiniais ir išoriniais teisės aktais, jų išaiškinimais, siekiama, kad Bendrovės vykdoma veikla ne tik visus juos atitiktų pagal savo formą, bet ir jų turinio įgyvendinimas būtų paremtas Bendrovės vertybėmis.

3. VEIKSMAI UŽTIKRINANTYS TARPTAUTINIŲ SANKCIJŲ ĮGYVENDINIMĄ

3.1. Atsižvelgiant į Tarptautinių sankcijų įstatyme įtvirtintą teisinį reglamentavimą, Bendrovei draudžiama:

3.1.1. sudaryti sandorius ir priimti naujas priedoles, kurių vykdymas prieštarauja įgyvendinamoms sankcijoms;

3.1.2. vykdyti sandorius ir priedoles, kurių vykdymas prieštarauja įgyvendinamoms sankcijoms;

3.1.3. vykdyti veiksmus, kurie prieštarautų ir yra uždrausti sankcijomis.

3.2. Sandoriai, kurie buvo sudaryti, ir priedolės, kurios atsirado iki nustatant sankcijų įgyvendinimą, turi būti nedelsiant nutraukti vienašališkai, ar sutarties šalių susitarimu arba jų vykdymas sustabdytas.

4. VIDAUS KONTROLĖS PRIEMONĖS

4.1. Sankcijų įgyvendinimo priemonės padeda identifikuoti subjektus, patenkančius į tarptautinių ir nacionalinių sankcijų apimtį.

4.2. Bendrovės direktorius įsakymu paskirtas atsakingas asmuo yra atsakingas už žemiau išvardintų sankcijų įgyvendinimo priemones ir kontrolę sankcijų srityje:

4.2.1. užtikrinti, kad Bendrovės darbuotojai būtų tinkamai susipažinę su vidaus taisyklėmis ir procedūromis, turėtų pakankamai išteklių ir resursų atlikti deramą veiklos partnerių ir (arba) klientų patikrą;

4.2.2. organizuoti mokymus tikslinėms Bendrovės darbuotojų grupėms, siekiant užtikrinti pakankamas kompetencijas įgyvendinant sankcijų reikalavimus ir procesus. Sankcijų srityje mokymai rengiami ne rečiau kaip kartą per dvejus kalendorinius metus, pagal Bendrovės patvirtintą mokymų planą;

4.2.3. vykdyti deramą veiklos partnerių ir (arba) klientų patikrą ir įvertinti visas galimas rizikas, atsižvelgiant į veiklos partnerio ir (arba) kliento veiklos pobūdį, teritoriją, teikiamas prekes ir (ar) paslaugas, sąsajas su Lietuvos Respublikai nedraugiškomis šalimis, galimą dalyvavimą sankcijų apėjimo schemose (pvz., finansinės operacijos, klastojimas, trečiųjų šalių naudojimas) ir kt.;

4.2.4. užtikrinti, kad įgyvendinant vidines sankcijų procedūras būtų vadovaujama naujausia ir aktualiausia informacija;

4.2.5. vertinti galimybes nutraukti sandorius su veiklos partneriais ir (arba) klientais, kurie kelia grėsmę nacionaliniam saugumui bei Bendrovės reputacijai – sudarant sandorius su veiklos partneriais ir (arba) klientais į dalykinių santykių sandorius įtraukti sąlygą, kuri leistų sustabdyti ar net nutraukti sandorių galiojimą, jei būtų taikomos individualios ar sektorinės sankcijos;

4.2.6. bendradarbiauti ir konsultuotis su kompetentingomis institucijomis siekiant įgyvendinti tarptautinių ir nacionalinių sankcijų reikalavimus, esant specifiniams, netipiniams klausimams arba laikantis teisės aktuose nurodytų reikalavimų.

5. DERAMAS VEIKLOS PARTNERIŲ IR (ARBA) KLIENTŲ TIKRINIMAS

5.1. Bendrovė, siekdama valdyti su sankcijomis susijusią riziką, įsitikina, kad veiklos partneriams ir (arba) klientams nėra taikomos tarptautinės ir nacionalinės sankcijos. Veiklos partnerių ir (arba) klientų patikra neapsiriboja tik patikrinimu, ar subjektas nėra tiesiogiai įtrauktas į sankcijų sąrašus, tačiau papildomai vertinama, ar jis nėra tiesiogiai arba netiesiogiai susijęs su sankcionuotais subjektais per valdymo struktūrą bei vykdomą veiklą. Patikros metu vertinama visa prieinama informacija, reikšminga bendrai patikrinimo išvadai.

5.2. Siekdama suvaldyti teises, finansines ir reputacines rizikas, Bendrovė atlieka veiklos partnerių ir (arba) klientų tikrinimą:

5.2.1. prieš pradėdant dalykinius santykius su veiklos partneriu ir (arba) klientu, sudarant darbų, paslaugų ar prekių tiekimo sandorį, privaloma užpildyti šios Politikos priedo Nr. 1 „Kliento pažinimo anketą“ (KYC, angl. *Know Your Client*). Be to, prekių, paslaugų ir darbų tiekėjai privalo pateikti užpildytą tiekėjo deklaraciją dėl atitikties nacionalinio saugumo reikalavimams;

5.2.2. kai gaunama informacija apie veiklos partnerio ir (arba) kliento duomenų pasikeitimą (pvz., gaunama informacija apie duomenų pasikeitimą ir (ar) informacija, kuri galimai kelti grėsmę nacionaliniam saugumui bei Bendrovės reputacijai);

5.2.3. periodinio patikrinimo metu, kuris atliekamas tik tuo atveju, jei veiklos partneriui ir (arba) klientui yra priskirtas aukštas rizikos lygis. Tikrinami dviem būdais: a) planiniu (ne rečiau kaip kartą per 6 (šešis) kalendorinius mėnesius) arba b) atsitiktiniu (bet kada arba pagal poreikį, kilus įtarimams);

5.2.4. kitais pagrįstais atvejais, kai svarbu sankcijų rizikai įvertinti ir valdyti.

6. VIDAUS KONTROLĖS PRIEMONIŲ UŽTIKRINIMAS

6.1. Veiklos partneriai ir (arba) klientai yra tiesiogiai atsakingi už savo veiksmų atitiktį sankcijų reikalavimams. Jei jų veiksmai ar neveikimas kelia sankcijų reikalavimų ir (ar) Politikos pažeidimo riziką, Bendrovė savo veikloje gali numatyti veiksmus identifikuotoms rizikoms mažinti. Jei Bendrovė nustato papildomos informacijos, paaiškinimų poreikį, veiklos partneriai ir (arba) klientai privalo bendradarbiauti, teikdami visą reikiamą informaciją.

6.2. Bendrovė sankcijų įgyvendinimą ir kontrolę ne rečiau kaip kartą per tris kalendorinius metus audituoja Bendrovės vidaus auditas.

6.3. Esant dideliame žinomų neatitikčių kiekiui ir / ar esmingai pasikeitus išorinėms ar vidinėms aplinkybėms, gali būti vykdomi papildomi / neplaniniai auditai, o Bendrovės valdybai ir / ar Bendrovės direktoriui ir / ar akcininkui išreiškus poreikį, gali būti pasitelkiamas išorinis auditas.

7. TARPTAUTINIŲ SANKCIJŲ NESILAIKYMO PASEKMĖS

7.1. Asmenims, nesilaikantiems sankcijų, jas pažeidžiant, bandant jas apeiti ar teikiant pagalbą siekiant jas apeiti, kyla teisinė atsakomybė, kuri priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, sunkumo ir padarytos žalos: gali būti taikoma administracinė atsakomybė pagal Lietuvos Respublikos administracinį nusižengimo kodeksą, taip pat baudžiamoji atsakomybė pagal Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą.

7.2. Bendrovė nustatius, kad veiklos partnerio ir (arba) kliento ar su juo susijusių asmenų atžvilgiu įgyvendinamos sankcijos, arba klientas, veiklos partneris pažeidė sankcijų reikalavimus, Bendrovė turi teisę vienašališkai nutraukti verslo santykius.

7.3. Siekiant išvengti sankcijų pažeidimo rizikos, Bendrovė įsipareigoja tikrinti atitinkamų sankcijų sąrašus ir atitinkamai parengti arba atnaujinti atitinkamus vidaus dokumentus.

8. BAIGIAMOSIOS NUSTATOS

8.1. Politiką ir jos pakeitimus tvirtina Bendrovės valdyba.

8.2. Politikos įgyvendinimo rezultatai privalo būti pristatomi Bendrovės valdybai ne rečiau kaip du kartus per kalendorinius metus.

8.3. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus arba pakitus aktualiems Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos ar kitiems teisės aktams.

8.4. Politika taikoma tiek, kiek neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams ir (ar) kitiems galiojantiems teisės aktams, kurie taikomi tais atvejais, kurių nereguliuoja imperatyvios sankcijų reguliavimo nuostatos.

8.5. Bendrovės darbuotojai privalo susipažinti su Politikos nuostatomis ir įsipareigoti jų laikytis.

8.6. Politika skelbiama viešai Bendrovės interneto svetainėje.

KLIENTO PAŽINIMO ANKETA

Įgyvendindama principą „Pažink savo klientą“, AB „VIAMATIKA“ (toliau – Bendrovė) teisėto intereso pagrindu renka informaciją apie klientą bei susijusius asmenis prieš pradėdama arba tęsdama dalykinius santykius. Užpildžius anketą, Jūsų gali būti paprašyta pateikti papildomos informacijos, reikalingos tolimesnei patikrai.

Bendrovė užtikrina, kad šioje anketoje pateikta informacija yra laikoma konfidencialia ir tvarkoma pagal asmens duomenų apsaugą reglamentuojančius teisės aktus.

1. INFORMACIJA APIE KLIENTĄ

Pavadinimas		
Juridinio asmens kodas		
Registracijos šalis		
Registracijos adresas		
Faktinės buveinės adresas <i>(jei nesutampa su registracijos adresu)</i>		
Veiklos sritis		
Kontaktinis asmuo	Pareigos	
	Vardas, pavardė	
Kontaktinė informacija	Telefono numeris	
	El. pašto adresas	

2. INFORMACIJA APIE KLIENTO VADOVĄ

Vardas, pavardė		
Pilietybė		
Rezidavimo šalis		
Kontaktinė informacija	Telefono numeris	
	El. pašto adresas	

3. INFORMACIJA APIE TIESIOGINIUS KLIENTO AKCININKUS¹

Vardas, pavardė/ Pavadinimas	
Asmens kodas (užsieniečiui – gimimo data (jeigu yra – asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti), leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje numeris ir galiojimo laikas, jo išdavimo vieta ir data) / Juridinio asmens kodas	
Pilietybė/ Registracijos šalis	
Rezidavimo šalis/ Veiklos šalis	
Nuosavybės dalis (%)	

Jei tarp tiesioginių kliento akcininkų yra juridinių asmenų, prašome pateikti akcininkų nuosavybės struktūrą.

4. INFORMACIJA APIE NAUDOS GAVĖJUS²

Vardas, pavardė	
Pilietybė	
Rezidavimo šalis	
Naudos dalis (%)	

¹ Fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, kurie valdo 25 % ar daugiau kliento akcijų.

² Fiziniai asmenys, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja klientą, turėdami 25 % ar daugiau kliento akcijų, ar kitaip kontroliuojantys kliento valdymą.

5. INFORMACIJA DĖL ASMENS DUOMENŲ TVARKYMO

Anketą pasirašantis Kliento atstovas patvirtina, jog supranta, kad AB „VIAMATIKA“ (toliau – Bendrovė), tvarkys Kliento atstovo asmens duomenis teisėto intereso pagrindu, siekdama identifikuoti asmenį, turintį teisę atstovauti Klientui ir jo vardu sudaryti bei vykdyti sandorius pasirinktos(-ų) paslaugos(-ų) gavimo tikslais bei dėl tokio jo asmens duomenų tvarkymo neprieštarauja.

Klientas patvirtina, kad šiame dokumente pateikti kitų asmenų asmens duomenys yra gauti teisėtai ir kad Klientas turi teisę atskleisti šiuos asmens duomenis Bendrovei. Klientas patvirtina ir užtikrina, kad šiems asmenims yra žinoma, kad jų asmens duomenys perduoti Bendrovei, kuri juos tvarko teisėto intereso pagrindu, ir jie dėl tokio asmens duomenų tvarkymo neprieštaravo.

Pasirašydamas anketą patvirtinu, kad esu tinkamai įgaliotas Kliento vardu pasirašyti šią anketą, kad šioje anketoje pateikta informacija yra teisinga, ir įsipareigoju tuojau pat raštu informuoti Bendrovę apie bet kokius pateiktos informacijos pasikeitimus. Įsipareigoju Bendrovės paslaugomis naudotis tik teisėtais tikslais ir suprantu, kad, paaiškėjus, jog šioje anketoje pateikta informacija yra netiksli ar klaidinga, Bendrovė turi teisę vienašališkai nutraukti dalykinius santykius.

Vardas pavardė

Parašas

Data